

V prvih dveh številkah letošnjega letnika revije Svet ptic smo objavili razmišljanje Iztoka Geistra o začetkih ustanovitve DOPPS. V zadnji številki objavljamo še razmišljanje o DOPPS-u mladega ornitologa Mitja Denaca in izsek iz dnevnika nekdanjega predsednika DOPPS, Slavka Polaka. Vsem trem se iskreno zahvaljujem, da so si vzeli čas in z nami delili nekaj misli ob 40. obletnici DOPPS.

Uredništvo

Skupina za gozdne ptice
na ornitološkem taboru
Cerknica 2018 v pragozdu
Ždrocle (od leve proti desni:
Mitja Denac, Matija Mlakar
Medved, Jon Poljanec, Maks
Sešlar in Rok Lobnik)

foto: Mitja Denac

NA DRUŠTVU SO VEDNO RAZUMELI POMEN PODMLADKA

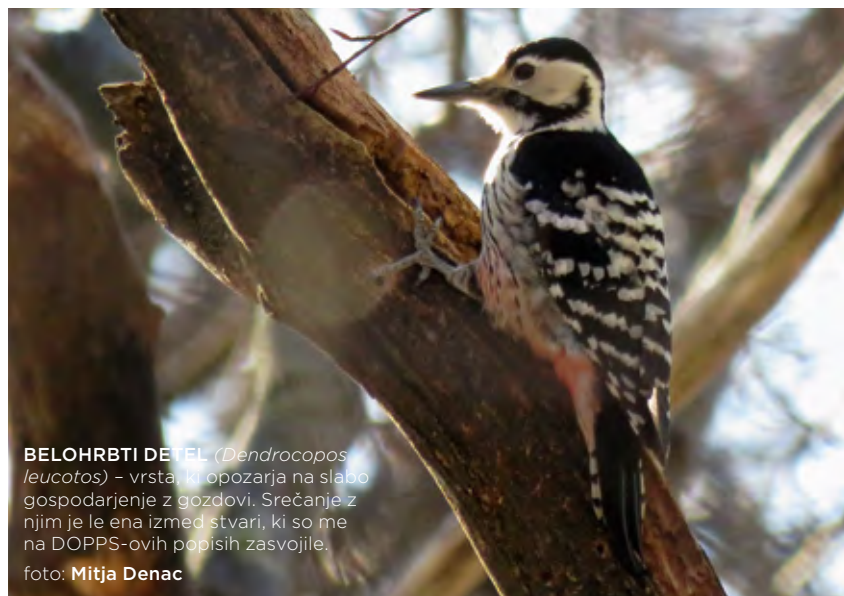
// Mitja Denac, mladi ornitolog

foto: Mitja Denac

Ko posvetim predse s svetilko, zagledam na dnu jezera polmetrsko senco – velik linj počiva v zaliti travi. Vsi člani skupine se zberemo okrog njega, ko pa se ga Matija dotakne z boso nogo, ta izgine v temo. Bizaren prizor – pet fantov opolnoči do pasu v vodi sredi Cerkniškega jezera. Ko bi le imeli škornje! To je eden najbolj čudaških spominov s prvega DOPPS-ovega tabora, na katerem sem bil (so)mentor. Kljub neverjetni požrtvovalnosti tisti dan nismo bili uspešni, saj so vse tukalice molčale. Smo pa najverjetneje polepšali noč policistu, ki se je spraševal, zakaj smo bos in od nas teče voda, ko nas je ustavil v Cerknici. Vrhunsko!

V ptice sem se zaljubil že pred časom, skoraj deset let je tega. Kot enajstletnik z ogromno frizuro sem prišel na Ornitološki tabor v Rakitovcu, bolj

BELOHRBTI DETEL (*Dendrocopos leucotos*) – vrsta, ki opozarja na slabo gospodarjenje z gozdovi. Srečanje z njim je le ena izmed stvari, ki so me na DOPPS-ovih popisih zasvojile.

foto: Mitja Denac

IZ DNEVNICA MLADEGA ORNITOLOGA

// Slavko Polak

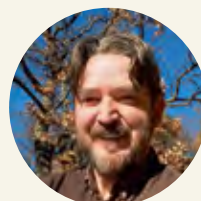

foto: Lara Jogan Polak

5. 12. 1983 Dobil sem vabilo na skupščino DOPPS-a.

9. 12. 1983 Popoldan od dveh do treh sem opazoval ptice za ornitološki atlas. Snega še ni bilo, je pa močno pihalo. Opazoval sem velikega srakoperja, ki se mi je odmikal na primerni razdalji.

10. 12. 1983 Na pismo Tomija Trilarja z začetka meseca sem odgovoril pritrdilno. Vabljen sem bil namreč v Izvršilni odbor Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije. V Ljubljano sem potoval z vlakom in nadaljeval pot na Bled z avtobusom. Na Bledu se nas je zbralo 12. Po nekajurnem obhodu jezera, kjer smo lahko opazovali labode grbce, mlakarice, črne liske in dva arktična (polarna) slapnika, smo nadaljevali pot na Gorje, kjer je bil napovedan sestanek. Po kosilu smo uživali ob pripovedovanju dr. Sergeja Matvejeva. Do treh se nas je zbralo približno 25. Predsednik društva, Janez Gregori, nam je predstavil celoletno delo društva. Pogovor je tekel tudi o drugih aktualnih temah ... Po ogledu Gregorijevih diapozitivov in filma o priblihu Tomija Trilarja sem dobil plakat društva. Potrdili smo člane Izvršilnega odbora in Uredniškega

zaradi bližine Dragonje, saj sem bil tedaj popolnoma obseden z ribami. Tabor je bil moje prvo resno srečanje s pticami, hkrati pa tudi prvo z DOPPS-om in tako ptice kot sama organizacija so od tedaj naprej močno krojile moje najstniško življenje. Seveda je bilo treba v naslednjih letih izpustiti čim manj društvenih izletov, taborov in drugih dogodkov, na katerih so se spletle ene izmed mojih najtesnejših prijateljskih vezi. Na društvu so vedno razumeli pomen podmladka – povsod je bil prostor za nas, mlade. Vsi, tako zaposleni kot člani, so nas z veseljem vzeli s seboj na teren, kjer smo srkali nove zanimive izkušnje vseh vrst. Posebej lepi spomini me vežejo na skupinske popise na Pohorju in Goriškem in tabore, ki so iz nas za ceno neprespanosti iz leta v leto klesali v bolj večje mlade ornitologe. Odkar pomnim, so bili ti organizirani vsako leto, ne glede na zahtevnost organizacije in sredstva; nekaj, kar osebno zelo visoko cenim. Društvo je vsakega z notranjo motivacijo opremilo z znanjem in izkušnjami, hkrati pa nam je dalo tudi zagon in vizijo za varovanje narave ter nas seznanilo z aktualno problematiko v varstvu narave (npr. intenzivnim kmetijstvom, izkoriščanjem gozdov).

sveta Acrocephalus. Ob 19.00 smo skupščino zaključili. Pogovarjal sem se tudi z dr. Andrejem O. Župančičem o nabavi fotografske opreme. Vzel sem pristopne izjave, da bi dobil kakega novega člana. Do Ljubljane sem se peljal s Petrom Trontljem. Ta dan je pomemben zame zaradi same funkcije, ki sem jo dobil, in zato, ker sem navezal mnogo stikov s tovariši.

16. 12. 1983 Dopoldne je snežilo, vendar je začel popoldne pri nas padati dež. Na poti domov sem opazoval kanje na Rakitniškem polju, na Koriškem polju pa par kanj, neznano postovko in vrane. Popoldne sem hotel določiti vrsto postovke, a je nisem več opazil. Opazoval sem velikega srakoperja.

17. 12. 1983 Telefoniral mi je dr. Mirko Malez in mi povedal, da je sporočil moj naslov organizaciji v Kopru, ki se ukvarja z arheologijo, in jih obvestil o moji najdbi zoba jamskega medveda v Uršnji jami.

19. 12. 1983 Na polju pod SNMKŠ v Postojni je letela velika jata rečnih galebcev. Štela je približno 50 ptic. Od tedaj dalje sem jih opazoval vsak dan.

21. 12. 1983 Naročil sem fotoaparat Canon AE1, teleobjektiv 100-300 (5,5) in bliskavico. Zvečer ob 21. uri me je poklical dr. Andrej O. Župančič. Zanimal se je, kaj sem se odločil glede fotoaparata. Vse sem mu povedal in očitno je bil zadovoljen. Dogovorila sva se, da bom pri njem dobil koledar fotokluba Diana, ki je bil sicer že razprodan.

24. 12. 1983 Zjutraj ob 1.30, ko sem se vračal z novoletnega plesa, sem na palici ob cesti pod Obrobo (1 km) opazil sovo. Mislim, da je bila mala uharica. Dopoldne sem na izletu pri Sv. Hieronimu opazoval kraljičke, velikega detla, veliko, plavo in čopasto siničko in meniškico. Opazoval sem tudi brgleze in drevesne plezalčke. Gregor je opazoval krokarje (7) v zraku.

Društvo mi je skozi leta ogromno dalo (tabori, popisi, izleti, izmenjava z Ugando ...), sam pa sem poskušal po svojih najboljših močeh nekaj prispevati k njegovemu delovanju. To še zdaleč ni bilo mučno delo, ravno nasprotno. Tudi kadar so se stvari izkazale za naporene, je bilo vzdušje tisto, zaradi katerega nimam slabih spominov na akcije, izlete in predavanja. V zadnjih letih smo začeli s kolegi tudi samostojno popisovati – nekaj, kar smo si kot mladi spremljevalci starejših popisovalcev že dolgo želeli. Popisi so in so mi od nekdaj bili ena najprijetnejših aktivnosti, saj združujejo nenehno terensko učenje, nepozabna doživetja ter spoznavanje strokovnega ornitološkega pristopa. Sodelovanje v društvu mi tako ni le razkrilo imen krajev v pozabljenih delih Slovenije, temveč mi je omogočilo, da delam to, kar počnem najraje. Brez njega bi bilo zame vse drugače in upam si trditi, da slabše. DOPPS-u zato želim vse najboljše za 40 let ter upam, da nikoli ne zaide s sedaj začrtane smeri varovanja in preučevanja ptic!

27. 12. 1983 Čez noč je zapadel sneg do 1000 metrov nadmorske višine. Popoldne ob 16.00 sem se z motorjem odpravil v Devin. V Šerinovem ovinku mi je prečkal cesto kragulj. Na glavni devinski steni sem opazoval ptice, ki so me spominjale na planinske pevke, česar pa zaradi slabe svetlobe nisem mogel ugotoviti. Prav tam je bila snežna meja. Slišal sem kaline.

29. 12. 1983 Na poti iz šole domov sem videl krokarja na polju pod Obrobo. Prepričal sem se, da so v Devinu planinske pevke (*Prunella collaris*). Videl sem jato petih ptic na vzhodni strani planote. Njihovo značilno oglašanje je bilo podobno škrlančevemu ...

1. 1. 1984 Popoldne sem šel v Podtabor. Bilo je sončno in toplo vreme. Pod nekdanjim gnezdiščem velike uharice sem nabral izbljuvke, mislim, da od lesne sove. V stenah sem videl skalnega plezalčka. Poleg tega sem videl še: plavo siničko, veliko s., meniškico, močvirsko siničko, jato samic kalina, več šoj, drevesne plezalčke, brgleze, par krokarjev, kanji in velikega detla. Ogledal sem si vodo Podstenjška in možno gnezdišče povodnega kosa.

6. 1. 1984 Popoldne sem bil na Bačkem smetišču. Bilo je sončno, a zelo mrzlo in malo snega. Videl sem veliko sivih vran, par krokarjev, veliko jato (49) škorcev, 5 sivih pevkv, ogromno jato (cca. 60) poljskih vrabcev in različno število ščinkavcev in letos prvič pinož! ...

Iz dnevnika Slavka Polaka

Slavko v obdobju pisanja dnevnika (pomlad 1983), ko je našel gnezdo z dvema jajcema lesne sove (*Strix aluco*) in s tem potrdil njeno gnezdenje.

foto: **Gregor Bolčina**

Dnevnik mladega ornitologa

foto: **Slavko Polak**

